

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۳/۲۹

داکتر لودویگ آدمک
ترجمه: رحمت آریا

د افغانستان بایوگرافیکي قاموس دوهم ټوک (پنځه و شتمه برخه)

محمد رحيم الهام

د عبدالغني د زوي فضل الدين زوی په ۱۹۳۲ز کال کې د کابل په ریشخورو کې زېږېدلی دی. د غازي په لېسې کې ئې زده کړې کړي دي. د کابل پوهنتون د ادبیاتو د پوهنځي ليسانس ئې تر لاسه کړی، او ماسټري ئې د ميشيگن له پوهنتون څخه په ژب پېژندنه کې اخيستي ده. د انگلستان د «الس»^[1] په پوهنتون کې ئې انگليسي لوستي او د «انگلستان د ساينس او تکنالوژي انستيتيوت»^[2] ئې لوستی دی. د ادبیاتو د پوهنځي د پښتو ادبي ژورنال «ورمې» محرر. د افغان ژب پوهنې د انستيتيوت رئيس. په ۱۹۶۶ز کال کې د «مساوات» د جریدې محرر. د کابل پوهنتون د ادبیاتو د پوهنځي پوهاند. د کابل پوهنتون د ادبیاتو د پوهنځي د فارسي ديپارټمنټ رئيس. د کابل پوهنتون د علمي شورا غړی. د پښتو اکاډيمی او د آريانا انسايکلوبيډيا غړی. جوايز: د معارف مډال، د پير روښان لومړی علمي مډال او د ادبیاتو لومړی او دوهم درجه مډالونه. مورنۍ ژبه ئې پښتو ده.

خالق علمي

د روغتيا په وزارت کې مرستيال رئيس. د غوايي له پاڅون وروسته په ۴۸ کلنۍ کې وفات سو.

مولوي محمد سالم علمي

د ديني علومو يو عالم دی. د ملي پلار وطني جبهې/جبهه ملي پډر وطن د مرکزي شوری د اجرائيوي کميسيون غړی. له ۱۹۸۰ز کال راهيسې د اسلامي عالي شوری غړی. مورنۍ ژبه ئې پښتو ده.

ډاکتر سيد يوسف علمي

د سيد معصوم زوی په ۱۹۲۵ز کال کې په کابل کې زېږېدلی دی. د حبيبيې له لېسې فارغ او په ۱۹۵۴ز کال کې ئې خپله دکتورا په تاريخ کې د هندوستان په لکهنو کې تر لاسه کړه. د کابل په پوهنتون کې د اسلامي هنر او تمدن مدرس

1 - University of Wales

2 - Institute of Science and Technology, United Kingdom

د پاڼو شميره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de يادونه: دليکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خپر و لولئ

او وروسته د همدغه پوهنتون استاد. د گڼ شمېر آثارو مؤلف او (له پاینده م. زیار سره ئې) په گډه په افغانستان کې د معارف تاریخ لیکلی دی. په ۱۹۸۳ز کال کې له افغانستانه ووت.

ډاکټر ذبیح الله التزام

په ۱۹۳۵ز کال کې په کابل کې زېږېدلی دی. د استقلال له لیسې څخه فارغ او له ۱۹۵۵ تر ۱۹۶۶ز کال پورې د امریکا متحده ایالاتو ته د لوړو تحصیلاتو لپاره لاړ. لیسانس ئې د میشیگن له ختیځ پوهنتون څخه تر لاسه کړی، ماسټري او دکتورا ئې د «وین»^[3] له دولتي پوهنتون څخه تر لاسه کړې ده. د «لیک سوپریور سټیټ کالج»^[4] دولتي پوهنځي کې او په هوستون کې د تگزاس په پوهنتون کې ئې تدریس کړی دی. د کابل د گمرکاتو رئیس. د ماليې د وزارت سلاکار. د کابل پوهنتون د اقتصاد د پوهنځي پوهاند او په پای کې ددې پوهنځي رئیس. په ۱۹۷۴ز کال کې د اقتصاد د عالي شوری د بورډ سلاکار. په ۱۹۷۹ز کال کې د صادراتو د پراختیا د بانک رئیس. په اقتصادي چارو کې د څو کتابونو مؤلف. مورنۍ ژبه ئې پښتو ده او په انګلیسي او فرانسوي هم خبرې کوي.

عصمت الله عنایت سراج

د سردار عنایت الله زوی، په ۱۹۲۲ز کال کې په کابل کې زېږېدلی دی. د پنسلوانیا له پوهنتون څخه ئې د ودانیو جوړولو په څانګه کې خپله ماسټري تر لاسه کړه. په کابل کې ئې د ودانیو جوړولو د انجنیر په توګه کار وکړ او په پای کې د کابل په ښاروالۍ کې د افغان ساختماني څانګې رئیس سو. له مریم سره ئې واده کړی دی : مریم د جلال الدین سراج لور ده او مور ئې شهزادګی حنیفه سراج ده چې د امیر حبیب الله خان لور وه.

حمیدالله عنایت سراج

په ۱۹۱۷ز کال کې په جلال آباد کې زېږېدلی دی. حمیدالله عنایت سراج د امیر حبیب الله لمسی او د سردار عنایت الله زوی دی. خپلې لومړنۍ زده کړې ئې په کابل او منځنۍ او لوړې زده کړې ئې په فارس کې د صنایعو په لیسې کې بشپړې کړې دي. په ۱۹۳۹ز کال کې ئې خپل لیسانس په انجنیرۍ کې د تهران له پوهنتون څخه تر لاسه کړ. په ۱۹۲۹ز کال کې له خپل پلار سره مل ایران ته تبعید سو. په ۱۹۴۷ز کال کې له خپلې کورنۍ سره بېرته افغانستان ته راستون سو. په ۱۹۴۸ز کال کې د معارف په وزارت کې د عمومي زده کړو او د مسلکي زده کړو د ریاست غړی سو. د عمومي زده کړو د دبیارتمنت مرستیال رئیس او په ۱۹۴۹ز کال کې د معارف په وزارت کې د ښوونکو او پرسونل د څانګې ډایرکټر جنرال. په ۱۹۵۱ز کال کې د نجات د لیسې سرپرست مدیر، او په ۱۹۶۰ز کال کې د همدې لیسې مدیر او د ثانوي تدریساتو مرستیال رئیس. په ۱۹۶۳ز کال کې په واشنگټن ډي.سي. کې د افغان سفارت قنصل او په ۱۹۶۵ز کال کې په مسکو کې د افغان سفارت قنصل. په ۱۹۶۷ز کال کې د معارف د وزارت لومړی مرستیال وزیر. په ۱۹۶۸ز کال کې د هرات والي. په ۱۹۷۱ز کال کې د باندنیو چارو د وزارت مرستیال «اداري» معین. له ۱۹۷۱ز کال ۱۹۷۲ز کال تر اپریل پورې د معارف وزیر. له ۱۹۷۳ تر ۱۹۷۶ز کال پورې د لندن سفیر. له ۱۹۷۶ تر ۱۹۷۸ز کال پورې په ډیلي کې د افغانستان د سفارت سفیر. جوايز : د معارف دریم درجه مډال، د پوهني مډال، افغانستان، (فه دینڅ

³ - Wayne University

⁴ - Lake Superior State College, Michigan

کوست – د وړتیا مډال په جرمني کې) ⁵ د جاپان له امپراتور څخه د لمر مډال. له ۱۹۷۸ راهیسې په روم، ایټالیا کې ژوند کوي. د اعلیحضرت امان الله خان له لور شهزادګۍ عاقلې سره یې واده کړی دی.

خیرالله عنایت سراج

د سردار عنایت الله خان کشر ورور په ۱۹۲۱ز کال کې په کابل کې زېږېدلی دی. خپل لور تحصیلات یې په تهران کې په یوه فرانسوي ښوونځي کې ترسره کړل. د باندنیو چارو وزارت کې شامل سو او د پاریس او لندن په افغان سفارتونو کې یې د سکرتر په توګه دندې تر سره کړې. په کابل کې د ملګرو ملتونو د دفتر د معلوماتو مدیر او په ۱۹۷۵ز کال کې د اطلاعاتو او کلتور له وزارت سره د رابط افسر په توګه. د سید قاسم رشتیا له لور لیلیا سره یې واده کړی دی. د سویتزرلند ژنوا ته لاړ او تر اوسه پورې هماغلته ژوند کوي.

خلیل الله عنایت سراج

د سردار عنایت الله خان مشر زوی په ۱۹۱۰ز کال کې په جلال آباد کې زېږېدلی دی. د استقلال په ښوونځي کې یې درس لوستی دی. د اعلیحضرت محمد ظاهر شاه مصاحب. په ۱۹۲۹ز کال کې له افغانستانه ووت او په تبعید کې یې ژوند وکړ. په ۱۹۴۸ز کال کې له خپلې کورنۍ سره کابل ته راستون سو. د افغانانو د پخوانیو عکسونو یو ارزښتناک کلکسیون لري. په ۱۹۷۶ز کال کې وفات سو.

محمد شاه ارشاد

د خروټي په قبیلې اړوند، د عبدالخالق زوی په ۱۹۱۷ز کال کې په بگرام کې زېږېدلی دی. تر ۱۹۴۳ز کال پورې یې د کابل په دارالعلوم عربیه کې تحصیل وکړ. فقه یې ولوستله او لیکوال سو. په ۱۹۴۹ز کال کې د «الفتح» او په ۱۹۵۱ز کال کې د «طلوع افغان» محرر. په ۱۹۵۳ز کال کې د مطبوعاتو سلاکار او په ۱۹۵۴ز کال کې د مطبوعاتو عمومي مدیر. له ۱۹۵۵ تر ۱۹۵۷ز کال پورې د پروان د خپرونې مدیر. په ۱۹۵۷ز کال کې د هېواد د ورځپاڼې محرر. په ۱۹۶۲ز کال کې د مطبوعاتو په وزارت کې مدیر. د اساسي قانون د تسوید د مشورتي کمیټې غړی. د ۱۹۶۴ز کال د لویې جرګې غړی. په ۱۹۶۴ز کال کې د اطلاعاتو او کلتور د وزارت مرستیال وزیر. د کاپیسا له بگرام څخه د ولسي غړی. په ۱۹۶۴ز کال کې د ولسي جرګې منتخب منشي او د لیبرال اسلامیزم او معتدل پښتونیزم استازی. شاعر او ژورنالیست. له شوروي اتحاد، عراق او ایران څخه یې لیدنه کړې وه. مورنۍ ژبه یې پښتو وه. د خپلې کورنۍ له اکثریتو غړو سره د امین د رژیم پر مهال ووژل سو.

عصمت الله مسلم

د کندهار په سیمو کې د فدائیان اسلام بولندوی. د گیلاني د تنظیم غړی خو له خپلو ۳۰۰ تنو پیروانو سره د کابل رژیم ته تسلیم سو او کابل ته وتښتېد. په ۱۹۸۵ز کال کې د لویې جرګې غړی. ویل کېږي چې دی په اصل کې یو خلقی وو.

⁵ - verdienstkreuz

عبدالوحيد اعتمادي

په ۱۹۲۵ز کال کې په کابل کې زېږېدلی دی. د استقلال له لېسې څخه فارغ سوی دی. په بېلابېلو حکومتي مقامونو کې ئې کار کړی دی. د لوگر او سمنگان والي. د المپیک د کمېټې رئیس. لومړی ئې له وسیمه اکبر سره واده وکړ او ورڅخه ۴ بچیان لري؛ دوهم واده ئې له حمیرا لودین سره وو او ورڅخه دوه ماشومان لري. له ۱۹۸۳ز کال راهیسي په سویټزرلند کې ژوند کوي.

عزيز احمد اعتمادي

د غلام احمد اعتمادي زوی او د نور احمد اعتمادي ورور. د استقلال په لېسې کې ئې زده کړې کړي دي. د افغان هوايي چلند د باختر د هوايي شرکت/ ایبرلاینز جنرال ډایرکټر. له ۱۹۵۹ تر ۱۹۶۰ز کال پورې د امریکا د متحده ایالاتو په فدرال هوايي چلند^[6] کې. له ۱۹۸۰ز کال را په دېخوا د امریکا په متحده ایالاتو کې ژوند کوي. د کندهار د پخواني والي محمد یونس له لور ترینی یونس سره ئې واده کړی دی.

نور بیا

ډاکټر فاروق اعتمادي

د غلام حیدر اعتمادي زوی په ۱۹۱۷ز کال کې په کابل...

قدرمنو لوستونکو! د بناعلی رحمت آریا د آرشیف: لینک

---

⁶ - Federal Aviation Authority US